

Minnesanteckningar från Klimatrådsmötet den 17 juni 2016

Plats: Länstyrelsen, klockan 10.30 - 13.30 med efterföljande lunch.

NÄRVARANDE

Anneli Wirtén, ordförande

Fridolf Eskilsson

Anders Råsberg

Stefan Gustafsson

Stefan Ekelund

Rune Backlund

Mats Holmgren

Olle Strandsäter

Helena Zar Wallin

David Svensson

AnnaKarin Zinnerfors

Göran Hansson

Carin Berggren

Lars-Erik Fälth

Johan Thor

Henrik Zäter

Johan Virdung, adjungerad

Carlos Pettersson, adjungerad

Patrik Westerlund, adjungerad

Gisela Brumme, adjungerad

Andreas Olsson, adjungerad

ÖVRIGA DELTAGARE

Johanna Karlsson

Catarina Kristensson

Frida Moberg

Karin Hermansson

Mikael Söld

Anders Bernberg

Annelie Wiklund

Länstyrelsen i Jönköpings län

Jönköping energi

LRF, Region Jönköping

Sävsjö kommun

Myresjöhus

Region Jönköpings län

Swerea AB

Skanska Sverige

Jönköping University

Habo kommun

IKEA

Värnamo energi

Jönköpings kommun

Aneby kommun

Friskis & Sveltis

HSB

Ordförande, Anpassning till
klimatförändringar, Värnamo kommun

Ordförande, Förnybar energi, jord-och
skogsbruk, Energikontor Norra Småland

Ordförande, kommunikationsgruppen
och Redaktionsrådet, Länstyrelsen

Energieffektivisering, Konsumtion och
Livsstil

Ordförande Klimatrådets
beredningsgrupp, Länstyrelsen

Linköpings universitet

Sekreterare fokusgrupp, Förnybar energi,
Jord- och skogsbruk

Sekreterare fokusgrupp,
Klimatanpassning

Länstyrelsen

Region Jönköpings län

Vetlanda kommun

Jönköpings kommun

1. Mötets öppnande och allmän information

Ordförande hälsade alla varmt välkomna och förklarade mötet öppnat.

Det anmäldes att dagens mötesanteckningar förs av Andreas Olsson. Därefter fastställdes dagordningen i enlighet med utskickat förslag.

Ordföranden lyfte först upp av rådet sedan tidigare beslutade åtaganden, se summering i föregående mötesanteckningar.

Samtliga åtaganden följs upp på mötet den 2 september.

Därefter lyfte ordföranden fram summeringen från föregående möte samt status för respektive satsning/åtgärd (status i kursiverad stil under respektive punkt):

- **Klimatveckan** hålls den 6 – 13 september.
Med på dagordningen.
- **Uppföljning** av rådet beslutade och i respektive organisation förankrade åtgärder.
Med på dagordningen.
- **Klimatklivet**, återkoppling efter genomförda workshops.
Med på dagordningen.
- **Energikotor Norra Småland** följs upp under första mötet för 2016.
Med på dagordningen.

Åtgärdsförslag från rådets fokusgrupper

- **Minskat matsvinn**, Klimatrådet ställde sig bakom att fokusgruppen arbetar vidare med att förtydliga och konkretisera åtgärdsförslaget med inriktningen att det tas upp igen för beslut på nästa möte.
Arbetet fortgår som planerat i fokusgruppen.
- **Solenergi**, Klimatrådet ställde sig bakom förslaget att gruppen arbetar vidare och tar fram ett förslag på upplägg för en konferens/seminarie under våren.
Med på dagordningen.
- **GIS-analyser samt önskemål från SMHI**, Klimatrådet ställde sig bakom förslaget.
Genomfört, se inbjudan <http://klimatradet.se/2016/02/10/valkommen-till-klimatanpassningsdag/>
- **El-bilspool**, Klimatrådet ställde sig bakom förslaget.
Frågan tas upp ingen på nästa möte den 2 september där respektive ledamot inför mötet återkopplar status.
- **Projektet RESAN samt information om CERO-uppföljning**,

Rådet ser positivt på projektet och ställde sig bakom förslaget där Energikontoret förankrar projektet i respektive organisation, med början hos företagen som presenterades på mötet.

Med på dagordningen.

- **Resultat ledamotsintervjuer**, Rådet önskar en fördjupad utvärdering under våren och att länsstyrelsen kommer tillbaka med förfrågningar om deltagande i detta arbete.

Med på dagordningen.

2. Föregående mötesanteckningar från den 4 december

Föregående mötes anteckningar har skickats ut per epost och finns på www.klimatradet.se. Inga synpunkter framfördes och lades därefter till handlingarna.

3. Rapport från beredningsgruppen

Andreas Olsson inledde med att kort informera rådet om det pågående arbetet inom rådets olika verksamhetsområden och informerade om att respektive fokusgrupps ordförande i sedvanlig ordning ger en mer detaljerad lägesbild.

Åtgärdsförslag ”cykel”

Annelie Wiklund, miljöstrateg på Jönköpings kommun, presenterade Jönköpings kommuns arbete med att öka andelen som väljer cykel framför bil, till och från arbetet. Genom en upphandling har kommunen bjudit in intresserade anbudsgivare att lämna anbud för att erbjuda anställda i organisationen möjlighet att teckna avtal om personalförmån för cyklar.

Rådet ställde sig bakom att respektive organisation ser över möjligheterna och incitamenten för att möjliggöra en ökad arbetspendling med cykel till och från den egna arbetsplatsen. Uppföljning görs vid nästa möte den 2 september.

Hela presentationen publiceras på klimatrådets webbplats efter möten, [här](#).

Kraftsamling biogas II

Carlos Pettersson presenterade projektet Kraftsamling biogas II som pågår och med beviljade medel 2015-2018. Energikontoret är projektägare och projektet är resultatet av ett förankrat och beslutat åtgärdsförslag i ett av rådets åtgärdsprogram. Projektet i sin helhet finns på Energikontorets [webbplats](#).

En diskussion följde och rådet är överens om att centrala framgångsfaktorer nu är samvekan och en strategisk diskussion. Rådet ställde sig därefter bakom att:

1. alla ledamöter ser över möjligheten att använda biogassymbolen. Följs upp på nästa möte den 2 september.
2. ge fokusgruppen i uppdrag att återkomma med konkreta förslag på förstärkt genomförande till nästa rådsmöte den 2 september.

Hela presentationen publiceras på klimatrådets webbplats efter möten, [här](#).

Vad krävs för att nå rådets uppsatta målsättning om fossilfria fordon 2020?

Andreas Olsson presenterade kort bakgrunden till gruppdiskussionen. Punkten fanns med vid senaste mötet den 4 december men flyttades fram på grund av tidsbrist. Klimatrådets organisationer har målet att vara fossilfria för egna transporter till år 2020. Sverige har som land målet om en fossiloberoende fordonsflotta senast år 2030.

Diskussionens utgångspunkt och frågeställningar:

Vad krävs för att klara en övergång till 100 % förnybara bränslen? Utöver arbetet som pågår i respektive organisation, gemensamma projekt och samordnade åtaganden i åtgärdsprogram, vem behöver göra mer och när behöver det ske?

Sammanfattningsvis lyftes följande fram:

1. Infrastruktur för elfordon samt den politiska samsynen behöver förstärkas.
2. Attitydförändring och ekonomi, hur vi kan påverka individerna. Statliga subventioner som gynnar förnybara bränslen. Fysiska förutsättningar för cykel- och gång är centralt.
3. Regionen och kommunen, behöver vara förbilder i det fortsatta arbetet.
4. Biogas, vill vi ha fler fordon behöver politikerna bestämma sig för var man vill. Den tydligheten saknas idag.
6. Kapaciteten i järnvägsnätet begränsar möjligheten för flera företag att nyttja infrastrukturen.
7. Skatter kan vara en framgångsfaktor.
8. Hur kan vi påverka kunder att åka mindre bil? Det är en fråga som företagen kan se över. Vilka bränslen använder vi och på vilket sätt driver vi i rådet själva på utvecklingen?
9. Långsiktiga spelregler på regional nivå, är viktigt.
10. Trender, mode och kulturer spelar en in i tempot som omställningen har.

Ordföranden summerade diskussionerna kring vad krävs för att nå rådets högt uppsatta målsättning, om fossilfria fordon 2020. Med rådets beslutade och pågående åtgärder, enligt nedan, samt förstärkt arbete med ökad användning cykel och biogas som diskuterats på dagens möte, är vi på rätt väg. Det är också centralt för rådet att följa upp arbetet och säkerställa att alla organisationer bidrar och gör nödvändiga insatser.

1. Energideklaration av fordon *Åtgärd 17*, [Åtgärdsprogram](#)
2. Klimatrådets organisationer ska endast använda fordon avsedda för förnybara bränslen eller el för resor i bil senast 2020, *Åtgärd 18*, [Åtgärdsprogram](#)
3. Ställningstagande den 4 december 2015.

Alla rådets ledamöter ser över möjligheterna för den egna verksamheten att etablera alternativt aktivt bidra till att en el-bilspool etableras.

Ordföranden föreslog att beredningsgruppen återkommer med konkreta förslag på hur arbetet ska följas upp på kommande möte. Ett förslag som rådet ställde sig bakom.

GIS-arbetet

Johan Virdung presenterade tillsammans med Frida Moberg arbetet där alla kommuner som önskat har fått besök om skyfallskarteringen, totalt åtta kommuner. Besök som avslutats innan sommaren och som var mycket uppskattade.

För att säkerställa kvaliteten på ras- och skredkarteringen har fokusgruppen bett om referensområden, ett arbete som pågår. Odlingszonernas förflyttning är den sista analysen som ska göras utifrån arbetsupplägget för 2016, ett arbete som är påbörjat.

Utöver ovanstående påbörjas metodutveckling och analyser avseende värmeöar i samhällen. Det är dessutom så att rapporten om förorenade områden och miljöfarliga verksamheter i samband med skyfall och ras/skred strax är färdiga och kommer att publiceras på bland annat Klimatrådet.se

Rådet ställde sig bakom inriktningen och hela presentationen publiceras på klimatrådets webbplats efter möten, [här](#).

Tidningen +E

Patrik Westerlund presenterade att arbete med tidningen går som planerat. Dock finns det fortsatta utmaningar med att sälja annonser. Kommande nummer av +E ges ut under Klimatveckan och nummer två planeras att ges ut innan årsskiftet.

Rådet ställde sig bakom inriktningen och hela presentationen publiceras på klimatrådets webbplats efter möten, [här](#).

Klimatveckan 2016

Klimatveckans styrgrupp Patrik Westerlund, Catarina Kristensson och Andreas Olsson, ordförande, presenterade programmet för Klimatveckan 2016. Efter sommaren kommer Therese Sundberg samt Mikael Söld att avsluta sina tjänster och därmed sitt engagemang i styrgruppen. Ersättare för Therese Sundberg har anmälts och kommer delta efter sommaren.

Klimatveckan 2016 har lyfts ytterligare och är mer innehållsrik än någonsin. Klimatveckans program finns på <http://klimatveckan.klimatradet.se/>

Ordföranden uppmanade alla i rådet att själva anmäla sig till valda delar samt lyfta fram programmet internt och externt.

Rådets ekonomi

Andreas Olsson presenterade rådets ekonomi och den omfördelning som rådet beslutat om, efter förslag från beredningsgruppen per mail. På nästa möte kommer beredningsgruppen lämna förslag på budget för år 2017.

Rådet ställde sig bakom inriktningen.

Klimatpriset 2016

Andreas Olsson inledde med att konstatera att antalet kandidater till rådets Klimatpris hittills är fler än föregående år samt att tidplanen hålls.

Rådet ställde sig bakom att Klimatpriset 2016 delas ut på kvällen den 13 september. Ordföranden tackade därefter för presentationen och kunde konstatera att arbetet är i fas och ser fram emot att ta del av årets nominerade.

Uppföljning och resultat

Rådsintervjuer

Andreas Olsson summerade kort bakgrunden till punkten. Länsstyrelsen utvärderar fortlöpande såväl rådets arbete i sin helhet som struktur, effektivitet, engagemang samt resultat. Som en viktig del i detta arbete har Johanna Karlsson, Linköpings Universitet, under hösten 2015 och våren 2016 genomfört anonyma intervjuer med privatägda företag samt kommuner, vilka är ledamöter i rådet.

Resultatet presenterades på rådsmötet möte med stort intresse. Intervjuerna visar bland annat att företagen ser positivt på arbetet och att rådet är ett bra forum. Alla är överens om att visionen måste genomföras, helst tidigare än år 2050. Det är också centralt att Länsstyrelsen fortsatt arbetar med struktur, effektivitet, engagemang samt att fortsatt visa på resultat av rådets arbete. Ordföranden föreslog att beredningsgruppen återkommer med ett antal konkreta förbättringsförslag utifrån resultaten.

Rådets ställde sig bakom förslaget.

Åtgärdsuppföljning

Catarina Kristensson presenterade resultatet av kommunuppföljningen, med fokus på rådets åtgärdsprogram. En samlad bedömning kommer att göras för hela rådet när Länsstyrelsen under hösten/vintern har följt upp alla organisationer i rådet.

Rådet ställde sig bakom inriktningen och hela presentationen publiceras på klimatrådets webbplats efter möten, [här](#).

Solkraftssatsning

Andreas Olsson presenterade kort bakgrunden till punkten där fokusgruppen för Transporter och Planering genom Länsstyrelsen varit handledare för examensarbetet

Solceller på flerbostadshus - Motiv, hinder och möjligheter för hållbart byggande. Arbetet slutredovisas i slutet av juni och kommer därefter skickas ut till rådet.

Ett resultat av arbetet är att Länsstyrelsen under våren sökt och beviljats medel motsvarande 1,5 miljoner kronor för att förstärka implementeringen av solkraft i länets alla kommuner med fokus på flerbostadshus. Länsstyrelsen kommer mot den bakgrunden att anställa en projektledare.

Länsstyrelsen föreslår att fokusgruppen för Transporter och Planering blir referensgrupp i projektet. Länsstyrelsen föreslår även att genomförande-, uppföljnings-, och kommunikationsplan förankras genom fokusgruppen, beredningsgruppen och därefter i rådet.

Rådet ställde sig bakom inriktningen och rådet ser fram emot att ta del av rapporten samt det fortsatta arbetet med att förstärka arbetet med solkraft i länet. Ordföranden passade på att lyfta fram solkraftsseminariet som hålls under Klimatveckan den 6 september på Friskis&Svettis i Jönköping, Program finns på Klimatradet.se

Workshops Klimatklivet

Frida Moberg presenterade upplägget med kommande workshops som arrangeras under Klimatveckan. Upplägget bygger, precis som under våren, på att alla som har en bra idé om hur du kan minska utsläppen av växthusgaser kan delta. Syftet är att du som aktör får hjälp i din ansökan till Klimatklivet. Vi hjälper dig med hur du kan tänka kring idén samt vilka regler som gäller. Workshopen börjar med en kort presentation av Klimatklivet, vilka åtgärder som hittills fått stöd och vilka temaspecifika regler som gäller. Målet är att alla som går från workshopen kan gå hem och skicka in sin ansökan. Program finns på Klimatradet.se

Rådet ställde sig bakom inriktningen och hela presentationen publiceras på klimatrådets webbplats efter möten, [här](#).

Utfall resvaneundersökning

Mikael Söld presenterade resultatet från den senaste resvaneundersökningen av Region Jönköpings läns arbetspendling och tjänsteresor. Undersökningen visar att de totala utsläppen per capita (per anställd) har minskat med hela 22 % mellan år 2012 (tjänsteresor 2011) och 2016 (tjänsteresor 2015). Detta innebär att Regionen har uppnått det delmål som definierats i samband med den första CERO-workshopen 2012 inför utsatt uppföljningsdatum 2016. Den handlingsplan som skapades vid dessa workshoppar med syfte att uppnå definierat målscenario har övervägande genomdrivits. Minskningen kan främst kopplas, i absoluta tal, till pendlingsresorna. Kostnaderna för resandet har minskat med 14 % per capita. Region Jönköpings läns utsläpp från arbetspendling per capita har minskat med 21 %, färre medarbetare reser med bil till arbetet 2016. Det skall noteras att hemsjukvården kommunaliserades, 2013, vilket har påverkat Regionens bilinnehav avseende antal, körsträckor, kostnader och utsläpp. Samtidigt så har antalet anställda ökat kopplat till nyanställda inom sjukvården samt tillkommande organisationer som Regionförbundet, Energikontor

Norra Småland och en del apotek etc. Positivt är att medarbetarna är mer nöjda med kollektivtrafiken i dagsläget än de var 2012. I mätningen 2012 svarade 43 % att tillgången är bristfällig, medan siffran sjunkit till 38 % vid den uppföljande analysen 2016. Tydligt är också att acceptansen för resfria möten tycks gå framåt. Vid mätningen 2012 uppskattade endast 5 % att senaste tjänsteresan skulle kunna ersättas med webb/telefonmöte/video. Vid mätningen 2016 hade denna siffra dubblerats till 10 %.

Ordföranden tackade för presentationen och kunde konstatera att det är en mycket positiv utvecklingen och att vi tillsammans kan bidra till att nå målet om fossilfria transporter till år 2020. Hela presentationen publiceras på klimatrådets webbplats efter möten, [här](#).

Program för hållbar utveckling

Mikael Söld presenterade Region Jönköpings läns arbete med att ta fram ett program för hållbar utveckling 2017-2020. Den stora skillnaden med det kommande programmet jämfört med tidigare är att det blir ett riktigt hållbarhetsprogram utifrån de tre perspektiven ekonomi, miljö och socialt. Till detta kommer regionala utvecklingsfrågor som tidigare låg på regionförbundet men som numera är en del av regionen. Arbetet med att ta fram programmet har skett i samarbete med ett doktorandarbete ”Hållbar region- och kommunutveckling”. Det är ett 3-årigt projekt som Blekinge Tekniska högskola, Institutionen för hållbar utveckling driver. Utifrån hållbarhetsprinciper och metodik som utvecklats på Blekinge Tekniska högskola tillsammans med Naturliga steget så har arbetet med att formulera programmet bedrivits.

Regionen förslår att förslag till program skickas ut för remiss till Klimatrådets medlemmar, där alla kommuner är medlemmar, för att få in värdefulla synpunkter. Efter remissrundan kommer ett slutgiltigt förslag att lämnas för politisk beredning i september.

Rådet ställde sig bakom förslaget och hela presentationen publiceras på klimatrådets webbplats efter möten, [här](#).

4. Kommande rådsmöten

- Den 2 september, förmiddag, Länsstyrelsen
- Den 14 december, förmiddag, Länsstyrelsen

5. Summering

Klimatrådet enades om att:

- **Beslutade åtgärder**, Följa upp av rådet tidigare beslutade åtgärder och satsningar på mötet i september, *punkt 1*.
- **Arbetspendling med cykel**, Rådet ställde sig bakom att respektive organisation ser över möjligheterna och incitamenten för att möjliggöra en ökad arbetspendling med cykel till och från den egna arbetsplatsen. Följs upp den 2 september, *punkt 3*
- **Kraftsamling biogas II**, Rådet ställde sig bakom att alla ledamöter ser över möjligheten att använda biogassymbolen samt ge fokusgruppen i uppdrag att återkomma med konkreta förslag på förstärkt genomförande till nästa rådsmöte den 2 september. *Punkt 3*.
- **Rådsintervjuer**. Ordföranden föreslog att beredningsgruppen återkommer med konkreta förslag på hur arbetet ska följas upp på kommande möte. Ett förslag som rådet ställde sig bakom. *Punkt 3*.
- **Klimatpriset 2016**, Rådet ställde sig bakom att Klimatpriset 2016 delas ut på kvällen den 13 september. Ordföranden tackade därefter för presentationen och kunde konstatera att arbetet är i fas och ser fram emot att ta del av årets nominerade. *Punkt 3*.
- **Fossilfria fordon 2020**, att beredningsgruppen återkommer med ett antal konkreta förbättringsförslag utifrån resultaten.
- **Uppföljning av åtgärder**, Länsstyrelsen följer under hösten/vintern upp alla organisationer i rådet utifrån av rådet beslutade åtgärder.
- **Solkraftssatsning i länet**, att fokusgruppen för Transporter och Planering blir referensgrupp i projektet samt att genomförande-, uppföljnings-, och kommunikationsplan förankras genom fokusgruppen, beredningsgruppen och därefter i rådet.
- **Program för hållbar utveckling**, att förslag till program för hållbar utveckling skickas ut för remiss till Klimatrådets medlemmar för att få in värdefulla synpunkter. Efter remissrundan kommer ett slutgiltigt förslag att lämnas för politisk beredning i september.

6. Mötet avslutas

Ordförande framförde ett stort tack till rådets ledamöter för visat engagemang under året, till fokusgruppernas ordförande för mycket bra presentationer.

Vid anteckningarna

Andreas Olsson

Justerare

Ordförande

Anneli Wirtén

KLIMATRÅDET
JÖNKÖPINGS LÄN

www.klimatradet.se